

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

Національного університету

Дніпровська політехніка»

проф. Іван ДЕМІДОВ

[Handwritten signature] 202_ р.

Висновок

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Архітектура інтернатних закладів сімейного типу»

здобувача наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю

191 Архітектура та містобудування

(галузь знань 19 Архітектура та будівництво)

Бабич Ольги Миколаївни

наукового семінару кафедри архітектурного проектування

Навчально-наукового інституту архітектури та дизайну

1. Актуальність теми дисертації

В Україні триває процес відмови від традиційної моделі інтернатних закладів, з огляду на їхню шкідливість для дітей. Це вимагає переосмислення просторових та архітектурних рішень для нових закладів, які будуть враховувати сучасні принципи турботи про дитинство, зокрема, Декларацію прав дитини. Військова агресія Росії, яка розпочалася у 2014 році та посилилась у 2022 році, призвела до збільшення кількості дітей із особливими освітньо-виховними потребами, а також потребами в психологічній та соматичній реабілітації. Це робить питання архітектурного та просторового переосмислення інтернатних закладів особливо важливим. Необхідність створення нових умов для інклюзивного середовища та соціальної солідарності. Архітектура інтернатних закладів відіграє важливу роль у інтеграції України до європейського цивілізаційного простору. Нові архітектурні рішення сприятимуть розвитку гуманності та інклюзивності в суспільстві, підвищенню людського потенціалу країни.

2.Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри

Дослідження здійснене в межах наукового напряму кафедри архітектурного проектування Національного університету «Львівська політехніка» - «Теоретичнопрактичні основи формування житлових і громадських будівель та споруд». Дисертація виконана в межах науково-дослідної роботи «Розробка методологічних основ просторового підходу до обґрунтування архітектурних рішень» (№0117U007605).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Дані, що формують зміст та результати дисертаційної роботи, розроблені та опубліковані автором одноосібно.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертаційній роботі, є теоретично обґрунтованими, а їх достовірність підтверджена результатами емпіричних досліджень та апробацій. Отримані автором результати не суперечать результатам інших авторів, що досліджують дану тему. У цілому сукупність отриманих результатів є незаперечною і узгоджується із сучасними уявленнями проектування інтернатних закладів сімейного типу. Рівень наукової обґрунтованості, достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій, розроблених автором, не викликає сумнівів.

5. Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру

Вперше:

- систематизовано джерела та знання, котрі стосуються просторових аспектів закладів соціального захисту дітей у контексті сучасних досягнень у сфері піклування за дітьми позбавленими батьківської опіки;

- розроблено методи вивчення архітектури закладів захисту дітей у розрізі їх історичного формування і впливу на інтереси дитини;

- узагальнено проектні та концептуальні матеріали, котрі стосуються просторів піклування про дітей, визначено їх основні архітектурні риси і особливості.

Удосконалено:

- структурну модель параметрів спільното-орієнтованого архітектурного середовища для дітей, які потребують альтернативного догляду;

- проектні параметри спільното-орієнтованого інтернатного закладу у залежності від потреб тієї чи іншої цільової аудиторії дітей (з вадами здоров'я, розвитку, відчужених, тимчасово розлучених через військові дії тощо).

Подальший розвиток отримали:

- створення концепції архітектурного проектування, що сприяє соціалізації дітей та дітей-сиріт, з урахуванням нових тенденцій у сфері альтернативного піклування.

6. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації

Основні наукові результати дисертації повністю відображені у 4 публікаціях. Серед них: 3 - у наукових фахових виданнях України; 1- в іноземних наукових виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз; а також у 2 тезах доповідей наукових конференцій.

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. **Бабич О.М.** 2022. Актуальні проблеми проектування багатофункціональних шкіл-інтернатів в контексті стратегії деінституалізації. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Архітектура.* Том 4, номер 2, ст.1-7;

2. **Бабич О.М.** 2023. Проблематика архітектури дитячих закладів інтернатного типу у вітчизняному науковому дискурсі. *Збірник Сучасне будівництво та архітектура.* Випуск № 3, ст. 7-14;

3. **Бабич О.М.** 2023. Просторово-функціональні підходи до сучасної трансформації інтернатних закладів доби модернізму. *Збірник Сучасне будівництво та архітектура.* Випуск № 6, ст. 9 -16.

Стаття в іноземному науковому виданні, яке входить до міжнародних наукометричних баз:

4. **Babych O.M.** 2024. Evaluation of the orphanage's architecture for orphaned children in the beinstitutionalization concept. *Czasopismo Techniczne. Nauki Podstawowe.* Tom 120, zeszyt 1, s.1-8.

Матеріали конференцій і тези доповідей:

5. **Бабич О.М.** 2024. «Принципи сталого розвитку в архітектурному проектуванні інтернатів» //«Сталий розвиток – стан та перспективи»: збірник матеріалів, IV Міжнародного наукового симпозиуму в рамках Еразмус+ Модуль Жан Моне «Концепція екосистемних послуг; Європейський досвід» (EE4CES), 13-16 лютого 2024, Україна, Львів-Славське, ст. 14-15;

6. **Бабич О.М.** 2024. «Впровадження екологічних інновацій у проектування інтернатних закладів» // Сталий розвиток ЄС – кращі практики

для України: матеріали інтернет-конференції, Львів, 22 лютого 2024 р., ст. 50-52.

7. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо

Загальна концепція, методологія та результати досліджень впроваджені та апробовані на 2 наукових конференціях серед яких: Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сталий розвиток ЄС – кращі практики для України», м. Львів, 22 лютого 2024 р. (2024); IV Міжнародного наукового симпозіуму в рамках Еразмус+ Модуль Жан Моне «Концепція екосистемних послуг; Європейський досвід» (EE4CES), 13-16 лютого 2024, Україна, Львів-Славське.

8. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати

Наукові та практичні результати роботи були впроваджені у навчальний процес студентів бакалаврського рівня освіти, зокрема у бакалаврських кваліфікаційних роботах за спеціальністю 191 *Архітектура та містобудування* кафедри дизайну та основ архітектури Інституту архітектури та дизайну., а також у процес навчання студентів магістерського рівня, зокрема в магістерську кваліфікаційну роботу за спеціальністю 191 *Архітектура та містобудування* кафедри архітектурне проектування Навчально-наукового інституту архітектури та дизайну.

9. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані

Результати проведеного аналізу архітектури інтернатних закладів сімейного типу можуть бути використані при оцінюванні придатності існуючої матеріальної бази для подальшого використання у сфері альтернативного догляду за дітьми, котрі не можуть виховуватись у сімейних умовах, майбутніх проектних експериментів із максимального наближення перебування дітей у закладах опіки до сімейних і особо-центричних з урахуванням індивідуальності кожної особи та її прав. Вдосконалення навчальних програм студентів спеціальності «Архітектура та містобудування», які стосуються закладів інтернатного типу. Вдосконалення нормативної бази, котра регулює сферу проектування закладів альтернативної опіки з урахуванням стратегії деінституціалізації та принципу забезпечення інтересів дитини.

10. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення

Дисертація складається із анотації, вступу, чотирьох розділів, висновків та ілюстрацій, списку літератури, джерел ілюстрацій та додатків. Загальний обсяг дисертації 218 сторінок: з них основного тексту 163 сторінки, 32 сторінки графічного матеріалу (рисунок), 19 сторінок із списком використаних джерел та 4 сторінки із додатками.

Дисертація в повному обсязі відповідає вимогам наказу МОН України щодо за структури, мови та стилю викладення.

У ході обговорення дисертації до неї не було висунуто жодних зауважень щодо самої суті роботи

11. З урахуванням зазначеного, на науковому семінарі кафедри архітектурного проектування ухвалили:

11.1. Дисертація Бабич Ольги Миколаївни «Архітектура інтернатних закладів сімейного типу» є завершеною науковою працею, у якій розв'язано конкретне наукове завдання із удосконалення проектування інтернатних закладів сімейного типу, що має важливе значення для галузі знань 19 *Архітектура та містобудування*.

11.2. Основні наукові положення, методичні розробки, висновки та практичні рекомендації, викладені у дисертаційній роботі, логічні, послідовні, аргументовані, достовірні, достатньо обґрунтовані. Дисертація характеризується єдністю змісту.

11.3. У 6 наукових публікаціях повністю відображені основні результати дисертації, з них 3 статті у наукових фахових виданнях України та 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави; 2 тези доповідей наукових конференцій.

11.4. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, зі змінами).

11.5. Дисертація є результатом самостійних досліджень, не містить елементів фальсифікації, компіляції, плагіату та запозичень, що констатує відсутність порушення академічної доброчесності. Використання текстів інших авторів мають належні посилання на відповідні джерела.

11.6.3 урахуванням наукової зрілості та професійних якостей дисертація Бабич О.М. «Архітектура інтернатних закладів сімейного типу» рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

За затвердження висновку проголосували:

за	-	25 (двадцять п'ять)
проти	-	(немає)
утримались	-	(немає)

Головуючий на науковому семінарі кафедри архітектурне проектування зав. кафедри архітектурне проектування, д.т.н., професор

Микола ГАБРЕЛЬ

Рецензенти:

д.пед.н., доцент,
професор кафедри АП

Олена КАЙДАНОВСЬКА

д.арх., професор, зав. Кафедри АПІ

Ігор ГНЕСЬ

Відповідальний у ІАРД з
а атестацію PhD
к.арх., доцент, доцент кафедри
ДОО

Світлана ТОПИЛКО

" 31 " 10 2024 р.
